

Dôvodová správa

k návrhu Všeobecne záväzného nariadenia Košického samosprávneho kraja o podpore audiovizuálneho priemyslu

Cieľom predkladaného všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len „VZN“) je cez nový systém podpory zvýšiť konkurencieschopnosť audiovizuálneho priemyslu v Košickom kraji a akcelerovať ekonomický nástroj stimulácie súkromných investícií do sektora audiovizuálneho priemyslu so zásadným vplyvom na rozvoj daného hospodárskeho prostredia. Nový nástroj prispeje k efektívnej a systematickej podpore trvalo udržateľného rozvoja Košického samosprávneho kraja (ďalej len „KSK“) v oblasti zvýšenia zamestnanosti a propagácie regiónu.

Návrhom VZN sa zavádza podpora audiovizuálneho priemyslu formou „spätnej dotácie“. Táto forma podpory je bežná v európskych štátoch a jej úlohou je motivovať producentov, aby realizovali filmový projekt v konkrétnom štáte, ktorý im po dokončení projektu spätne preplatí časť nákladov, ktoré v tomto štáte oprávnené preinvestovali.

Štáty Európskej únie majú typicky sadzbu preplácania v rozmedzí 20-35 % tzv. oprávnených nákladov, s tendenciou ich navyšovať: napr. 35 % Rumunsko (navýšené 2018), Holandsko; 30 % Maďarsko (navýšené 2018), Estónsko, Poľsko (navýšenie na 30 % je v schvaľovacom procese); 25 % Fínsko (navýšené 2017), Island; 20 % Česko.

Príklad:

Filmový producent sa rozhodne realizovať filmový projekt za 10 000 000 eur. Ak by film realizoval v Rumunsku alebo Holandsku, tak mu bude vrátené 3 500 000 eur. Takže film ho reálne stojí 6 500 000 eur. Je už na producentovi, či ušetrené peniaze reinvestuje, alebo zníži rozpočet filmového projektu. Ak by projekt realizoval v Maďarsku, Estónsku, Poľsku tak ho film stojí 7 000 000 eur.

Slovensko má taktiež túto formu podpory, ktorú v roku 2019 zvýšilo z 20% na 33%. Dotáciu zastrešuje Audiovizuálny fond na základe zákona č. 516/2008 Z. z. o Audiovizuálnom fonde. Zvýšenie percentuálneho podielu dotácie malo želaný efekt a na Slovensko prilákalo zvýšený objem financií do audiovizuálneho priemyslu:

Rok 2018 – 1 086 665 eur

Rok 2019 – 4 852 285 eur

Rok 2020 – 8 641 623 eur

Rok 2021 – 16 924 270 eur

Záujem o nakrúcanie zahraničných producentov na Slovensku narastá, o čom svedčí aj nárast registrovaných a podporených filmových projektov, ktoré prejavili záujem o dotácie.

Rok 2018 – registrovaných 30 projektov, podporené 2 projekty

Rok 2019 – registrovaných 28 projektov, podporených 12 projektov

Rok 2020 – registrovaných 45 projektov, podporených 19 projektov

Rok 2021 – registrovaných 61 projektov, podporených 41 projektov

Väčšina týchto produkcií sa realizuje v blízkosti Bratislavy, nakoľko je to pre producentov rozpočtovo najvýhodnejšie. Bratislava momentálne predstavuje priemyslové centrum audiovizie na Slovensku

s dostatočnou ponukou dodávateľov „filmových“ a súvisiacich služieb a skúsenosti týchto dodávateľov, ktoré sú nevyhnutné pri realizácii ambiciózných filmových projektov.

Na základe vyššie uvedeného nie je žiadne iné mesto ani kraj na Slovensku v porovnaní s Bratislavou konkurencieschopné v tejto hospodárskej oblasti, pretože rozpočtová efektivita je často rozhodujúcim faktorom nielen pre domácich, ale najmä pre zahraničných producentov.

Zavedením spätnej dotácie sa zvýši rozpočtová efektivita filmového projektu realizovaného v Košickom kraji a tým aj atraktivita KSK ako miesta pre realizáciu filmového projektu, čo má priamy vplyv na rozvoj audiovizuálneho priemyslu a súvisiacich odvetví v regióne (najmä cestovný ruch).

Predmetom navrhovaného VZN je zavedenie systematickej podpory audiovizuálneho priemyslu v Košickom kraji formou „spätnej dotácie“.

Ide o refundačný nástroj už minutých finančných prostriedkov v kraji, čím sa znižuje riziko neefektívneho vynaloženia finančných prostriedkov. Vopred poskytnuté dotácie vyžadujú zároveň omnoho vyššiu intenzitu kontroly.

Prínosy v oblasti regionálnej ekonomiky možno vidieť v niekoľkých rovinách: jednak je to objem financií minutých v regióne cez využité služby (ubytovanie, strava, služby a pod.), poskytovanie pracovných príležitostí pre záujemcov pracujúcich v kreatívnych odvetviach (lokační manažéri, vrátane profesií dodávajúcich technické služby (zvukári, remeselníci a pod.) až po prínosy v oblasti cestovného ruchu prostredníctvom rozvoja filmového turizmu a pod.

Navrhovaný systém spätých dotácií v KSK do istej miery kopíruje systém úspešne využívaný na národnej úrovni, čím sa znižuje administratívna náročnosť pre potenciálnych prijímateľov podpory (napr. pri prekladaní auditov a pod.)

Celkový systém podpory bude obsahovať okrem VZN Príručku pre žiadateľov, ktorá bude konkretizovať všetky ďalšie náležitosti a vypracovaná bude aj Schéma štátnej pomoci. Sfunkčnenie systému spätých dotácií predstavuje významný akceleračný prvok pre rozvoj kreatívnych odvetví v regióne.

KSK vráti producentom časť finančných prostriedkov, ktoré producent preinvestoval v Košickom kraji v súvislosti s realizáciou filmového projektu. Dotácia sa bude vzťahovať len na oprávnené výdavky, ktoré určuje VZN. Percentuálny podiel dotácie je na úrovni 2% alebo 7%. Dotáciu vo výške 2% je oprávnený získať producent, ktorý splní podmienky upravené vo VZN, ale najmä ak svoje nakrúcanie realizuje na území KSK. Dotáciu vo výške 7% môže získať producent, ktorý v Košickom kraji realizuje projekt, ktorý spĺňa podmienky vyššie, a zároveň ktorého dej sa odohráva na území KSK. Týmto spôsobom budú producenti motivovaní, nie len v Košickom kraji nakrúcať, ale aj situovať dej filmu do Košického kraja, čo výrazne a efektívne podporí propagáciu KSK a rozvoj cestovného ruchu. Takáto forma podpory motivuje producentov nie len aby realizovali svoje nakrúcanie v Košickom kraji, ale taktiež, aby pri tom využívali dodávateľov služieb z Košického kraja, čím sa výrazne podporí rozvoj zručností subjektov v audiovizuálnom priemysle v Košickom kraji.

V kombinácii so systémom podpory na národnej úrovni cez Audiovizuálny fond dosiahne výška kumulovanej podpory 35% pre projekty nakrúcané v Košickom kraji. (33% + 2%). Ak sa dej

filmového projektu bude odohrávať v Košickom kraji výška kumulovanej podpory bude 40% (33% + 7%).

Príklad:

Filmový producent sa rozhodne realizovať filmový projekt za 10 000 000 eur. Ak by film nakrúcal celý v Bratislave, na vrátkach môže získať 3 300 000 eur, takže projekt by ho stál 6 700 000 eur. Ak by sa ale rozhodol časť filmu za 2 000 000 eur nakrúcať v Košickom kraji, tak by od KSK získal 40 000 eur, takže projekt by ho stál 6 660 000 eur.

V prípade ak by sa dej odohrával v Košickom kraji, tak by od KSK získal 140 000 eur, takže film by ho stál 6 540 000 eur.

Celkový efekt tejto podpory je motivačný. KSK poskytne žiadateľovi dotáciu až spätne, po preinvestovaní finančných prostriedkov v Košickom kraji vo výške 1430 % oproti výške dotácie. (Príklad: Dotáciu vo výške 10 000 eur by získal projekt, ktorý by v Košickom kraji preinvestoval cca 143 000 eur)

Proces získania spätnej dotácie pozostáva z 3 krokov – žiadosť o registráciu, žiadosť o dotáciu a zmluva o dotácii; a administruje ho Filmová kancelária Košického kraja.

Záujemca o dotáciu, musí najprv filmový projekt zaregistrovať. Ak splní všetky podmienky, ktoré upravuje VZN a príručka pre žiadateľa, získa osvedčenie o registrácii. Po realizácii nakrúcania, podá žiadosť o spätnú dotáciu, v ktorej deklaruje oprávnené výdavky. Po kontrole zo strany Filmovej kancelárie Košického kraja a splnení podmienok upravených vo VZN bude žiadateľovi vydané potvrdenie o celkovej výške oprávnených výdavkov a výške spätnej dotácie. Následne bude žiadateľovi zaslaný návrh zmluvy o poskytnutí spätnej dotácie, ktorý okrem iného obsahuje aj záväzok žiadateľa zabezpečiť aby filmový projekt obsahoval informáciu o podpore KSK vo forme, ktorú upraví príručka.

Príklad procesu získania dotácie:

Producent plánuje v roku 2025 realizovať na území Košického kraja filmový projekt, ktorého dej sa odohráva na území Košického kraja s celkovým rozpočtom 1 000 000 eur, pričom na území Košického kraja plánuje minúť 200 000 eur (plánované oprávnené výdavky). V roku 2024 musí projekt registrovať žiadosťou o registráciu a splnením kultúrneho testu filmového projektu. Filmová kancelária žiadosť skontroluje a vyhodnotí kultúrny test. Projektu vydá osvedčenie o registrácii platné na nasledujúci kalendárny rok (2025) a určí výšku percentuálneho podielu dotácie vo výške 7%. Informáciu o predpokladanej výške spätnej dotácie posunie do procesu tvorby rozpočtu.

Oprávnenými výdavkami budú náklady uhradené počas platnosti osvedčenia. Po realizácii projektu (06-07/2025), teda po nakrúcaní, pošle žiadateľ KSK žiadosť o dotáciu spolu s dokumentáciou oprávnených výdavkov (09/2025), ktoré uhradil v súvislosti s realizáciou filmového projektu. Filmová kancelária žiadosť vyhodnotí a zašle žiadateľovi potvrdenie o výške oprávnených výdavkov 200 000 eur a výške spätnej dotácie 14 000 eur (10/2025). Spolu s potvrdením zašle aj návrh zmluvy o spätnej dotácii. Po podpise zmluvy zašle KSK žiadateľovi 100% dotácie (11/2025)

Filmová kancelária Košického kraja je prvou a zatiaľ jedinou regionálnou filmovou kanceláriou v podmienkach Slovenska, pričom takého kancelárie sú bežnou praxou v ostatných krajinách, vrátane krajín V4 a ich existencia viedla k postupnému rozvoji audiovizuálneho priemyslu v daných regiónoch. KSK ju založil v roku 2021 a od svojho vzniku sa úspešne etablovala na trhu a cielene realizuje aktivity v súlade so strategickými cieľmi Koncepcie rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji 2020 – 2025 (2030). Za obdobie svojej existencie sa vytvorila webová stránka Filmovej kancelárie Košického kraja, identifikovalo sa viac ako 60 zaujímavých filmových lokácií

a 30 nových subjektov, ktorí poskytujú služby pre filmový priemysel. V rámci budovania partnerských vzťahov bolo realizované neformálne stretnutie odborníkov a činnosť filmovej kancelárie bola prezentovaná v národných a medzinárodných médiách (RTVS, MTV) a na podujatí Art Film Fest. V júni bola spustená z úrovne Košického samosprávneho kraja kampaň „Filmový jún KSK“, ktorej súčasťou bola aj iniciatíva „Pod’ do kina s KSK“. Košický samosprávny kraj v rámci programu Terra Incognita v spolupráci s Košice región turizmus výzvu na podporu tvorby audiovizuálnych diel. Podporených bolo celkom 8 projektov sumou 150 000 eur. Asistenčné služby filmovej kancelárie sa intenzívne využili pri príprave audiovizuálnych diel ako: Výročné video Európska Banka pre Rozvoj a rekonštrukciu, Vojna policajtov, Autičkári, Anestéza, Utekáč, Potopa, Social video Tampa Bay Lighting, I am life a iné.

Košice, 10. 07. 2023

Spracovali: Ján Melikant, Jana Knežová